

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

22 april 2002

GEDACHTEWISSELING

**met de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder van de Limburgse
Reconversiemaatschappij (LRM), over de aanwending van de LRM-middelen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heer Jos Stassen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

De heren Frans De Cock, Jacques Laverge, Didier Ramoudt, Cis Schepens ;

De heren Mathieu Boutsen, Roland Van Goethem, Frans Wymeersch ;

De heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

Mevrouw Veerle Declercq ;

De heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

De heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

De heren Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau, Jul Van Aperen ;

De heren Jean Geraerts, Miel Verrijken, Frans Wymeersch ;

Mevrouw Anne-Marie Baeke, de heer Leo Peeters ;

De heer Jos Stassen ;

De heer Jan Loones.

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 21 maart 2002 een gedachtewisseling gehouden met de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder van de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM), over de aanwending van de LRM-middelen.

I. Toelichting door de heer Roland Aerden, gedelegeerd bestuurder van de LRM

De LRM is een NV waarop de wetgeving op de handelsvennootschappen van toepassing is, behalve indien hiervan decretaal wordt afgeweken. Er zijn slechts kleine verschillen met een gewone handelsvennootschap :

- de financiën van de LRM worden door het Rekenhof gecontroleerd ;
- er is maar één aandeelhouder, namelijk het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering ;
- er is geen solidaire aansprakelijkheid tussen de aandeelhouder (het Vlaamse Gewest) en de vennootschap (LRM). De Vlaamse regering is niet aansprakelijk voor de schulden die de LRM aangaat.

De LRM oefent rendementsgebonden en niet-rendementsgebonden activiteiten uit. De rendementsgebonden activiteiten bestaan uit het inzetten van de activa van de LRM voor de economische reconversie van de provincie Limburg. De beheersovereenkomst stipuleert uitdrukkelijk dat het om rendementsgebonden activiteiten moet gaan, wat inhoudt dat de LRM geen subsidies kan verstrekken. De LRM kan wel participeren in bedrijven of industrieterreinen, steeds met een duidelijk rendement voor ogen. De bedoeling is zo te beschikken over een rollend kapitaal dat steeds opnieuw kan worden geïnvesteerd.

De niet-rendementsgebonden activiteiten bestaan uit opdrachten die de Vlaamse regering aan de LRM geeft. Dit is voor het eerst pas in 2001 gebeurd, toen de LRM drie opdrachten kreeg :

- de ontsluiting van en het aanleggen van basisinfrastructuur op het industrieterrein van Maasmechelen voor een bedrag van 12,4 miljoen euro ;

- het uitvoeren van een mobiliteitsstudie, vooral gericht op de spoorweginfrastructuur in Limburg, voor een bedrag van 2,5 miljoen euro ;
- conceptvorming voor het Strategisch Toeristisch Actieplan Limburg (STAP-project), bestaand uit een aantal toeristische projecten die door de provincie Limburg werden geselecteerd, voor een bedrag van 2,5 miljoen euro ; het gaat om het Nationaal Park Hoge Kempen, het leisureproject in Maasmechelen, Minepolis in Berlingen, Plinius in Tongeren, Oude Stad Bokrijk-Genk en de Herkerodeabdij in Hasselt.

De LRM beheert ook het erfgoed uit de periode van de mijnen :

- onroerende goederen (mijnsterreinen en -gebouwen) ;
- het sociaal passief (pensioenen van mijnwerkers, arbeidsongevallenregelingen, nog uit te voeren cao's) ;
- juridische geschillen.

De LRM heeft het beheer over het sociaal passief overgenomen van haar 'lege' dochtermaatschappij NV Mijnen. Alle kosten ten gevolge van het sociaal passief zijn ruim geprovisioneerd. Naargelang de situatie worden de provisies jaarlijks aangevuld of afgebouwd. Deze verplichtingen hebben een uitdovend karakter en houden op wanneer de laatste rechthebbende overlijdt.

De juridische geschillen worden beheerd door de NV Mijschade en Bemalingen, een dochtermaatschappij van NV Mijnen. Het was de bedoeling dit af te zonderen van de andere economische activiteiten. Voor de mijschade moet men rekening houden met verjaringstermijnen. Juridisch is het niet duidelijk of de verjaring ingaat op het ogenblik dat het fenomeen dat de schade heeft veroorzaakt, zich heeft voorgedaan, dan wel op het ogenblik dat ze wordt vastgesteld. Bemaling heeft betrekking op grondverzakkingen als gevolg van vroegere mijnactiviteiten, waardoor bepaalde gebieden tot onder het waterpeil zakken. De LRM is verplicht deze gebieden te bemalen : indien ze dit niet zou doen, zouden deze gebieden onder water lopen en zou de LRM anderen schade toebrengen.

Het eigen vermogen van de LRM bedroeg op 31 december 2001 14,5 miljard frank. Dit bedrag omvat ook de participaties in bedrijven en onroerend goed, die men niet onmiddellijk te gelde kan

maken. 11,19 miljard frank van het eigen vermogen is vrij beschikbaar.

De heer Aerden merkt op dat de raad van bestuur van de LRM al een gedachtewisseling heeft gehouden over hoe men de middelen van de LRM zou kunnen besteden. Op te merken valt dat de LRM enkel beslist over de rendementsgebonden activiteiten. De Vlaamse regering beslist over de aanwending van de zogenaamde enveloppes voor niet-rendementsgebonden activiteiten. Het blijft dus bij een denkoefening.

De raad van bestuur stelt de volgende verdeling voor :

- Risicokapitaalverstrekking. Het huidige bedrag dat hiervoor wordt uitgetrokken, 2 miljard frank, moet opgetrokken worden tot ongeveer 7 miljard frank. Ten eerste staat het huidige bedrag niet in verhouding met de totale som aan middelen waarover de LRM beschikt. Ten tweede moet men werken op langere termijn, waardoor de LRM ook actief kan meewerken bij de groei van bedrijven waarin ze initieel had geïnvesteerd. Ten derde worden de gevraagde investeringsbedragen steeds groter. Ten slotte wil de LRM ook in grotere bedrijven participeren. Bovendien kunnen privé-investeringsmaatschappijen die afhangen van een grotere financiële groep, terugvallen op het moederbedrijf voor aanvullende financiering. De LRM kan dit niet.

De LRM richtte zich in het begin vooral op grote bedrijven, in syndicaat met andere investeerders. Vanaf 2001 is de LRM gestart met het verstrekken van venture capital aan KMO's. Omdat veel KMO's familiale bedrijven zijn, zijn veel bedrijfsleiders niet geneigd om het aandeelhouderschap open te stellen voor derden. In dit geval werkt de LRM met achtergestelde leningen. In feite gaat het hier om quasi-risicokapitaal. Banken zijn wel bereid om leningen te verstrekken aan KMO's, mits voldoende garanties en op voorwaarde dat de KMO's hun kapitaalstructuur versterken. Hiervoor komen de KMO's dan vaak aankloppen bij de LRM.

LRM streeft geen 'eeuwige' participaties na. Van bij het begin van de participatie worden de exit modaliteiten besproken.

- Ontwikkeling van bedrijventerreinen. Het gaat om voorfinanciering van een rendementsgebonden activiteit, waarvoor in principe geen extra middelen moeten worden voorzien. De LRM mag niet marktverstoring werken, vandaar de

eis tot marktconformiteit. De klemtoon ligt hierbij op :

- Het omvormen van vroegere mijnterreinen tot bedrijventerreinen.
- Het ontwikkelen van bedrijventerreinen buiten de oude mijnterreinen. Deze mogelijkheid werd geschapen bij de laatste beheersovereenkomst.
- De ontwikkeling van hoogtechnologische bedrijventerreinen. Eerst moet onderzocht worden of er wel behoefte is aan dergelijke bedrijven, en of deze bedrijven naar Limburg wenselijk te komen. Er wordt nu onderzocht welke hoogtechnologische bedrijven men kan aantrekken naar het vroegere mijnterrein van Waterschei. Het aantrekken van hoogtechnologische bedrijven is een noodzaak voor de diversificatie van de Limburgse economie. Men moet vermijden dat deze teveel afhankelijk wordt van enkele reuzen als Philips of Ford.
- Ontwikkeling van industriële gebouwen en kantoorbedrijven voor kleinere bedrijven die in onderaanneming werken voor grote bedrijven. De grote ondernemingen beschouwen dit niet als hun core business en de kleinere bedrijven hebben hiervoor onvoldoende financiële middelen.
- Energie : er loopt een project met Interelectra voor de bouw van windmolens.
- Afval : momenteel beheersen drie intercommunales de afvalverwerking in Limburg. Er rijzen problemen bij de ophaling en de verwerking van het afval. De LRM streeft naar een samenwerking tussen enerzijds de privé-partners en anderzijds de openbare besturen (gemeenten, intercommunales, provincie).
- Water : de bemalingsactiviteiten leveren heel wat water op. Er werd overwogen om dit te verkopen, maar de meeste potentiële klanten waren enkel geïnteresseerd in langetermijncontracten. Water is een strategisch goed en het is niet aan te raden om dit zomaar uit handen te geven. De overheid moet hierover een beleidsmatige beslissing nemen.
- Mobiliteit : er loopt een studie in opdracht van de Vlaamse regering over de Limburgse mobiliteitsproblematiek. Dit hangt samen met andere projecten, zoals de transnationale Universiteit

Limburg (tUL). Een interuniversitaire samenwerking vereist ook goede verbindingen tussen beide campussen.

- Kenniscentrum Limburg. Hiervoor werd in 1999 850 miljoen frank vrijgemaakt op vraag van de Vlaamse regering. Deze middelen zijn tot nu toe nog niet gebruikt.

De verdeling van de enveloppes is als volgt :

- 7 miljard frank voor risicokapitaal ;
- 6 miljard frank voor energie, afval, water, mobiliteit en milieu ;
- 3,5 miljard frank voor het Limburgplan ;
- 1 miljard frank voor de tUL en de hogescholen Limburg.

De heer Aerden dringt erop aan deze cijfers met de grootst mogelijke omzichtigheid te citeren en te interpreteren.

II. Standpunten en opmerkingen van de leden

1. De heer *André-Emiel Bogaert* merkt op dat Vlaanderen slecht scoort qua ondernemerschap. Dit komt volgens de studie van de Vlerick Management School door een gebrek aan risicokapitaal. Noch de GIMV, noch de banken komen hieraan tegemoet. Dit kan een bijkomende taak zijn voor de LRM. De LRM levert hiervoor al inspanningen. Is het bij KMO's wel voldoende bekend dat de LRM deze mogelijkheden biedt ?

De heer Aerden meent van wel. De LRM werkt samen met de gevestigde structuren – GOM's, VKW, Kamers van Koophandel – zodat er voldoende publiciteit wordt gemaakt bij de KMO's over de activiteiten van de LRM. Soms krijgt de LRM zelfs vragen van KMO's buiten de provincie Limburg, waarop ze natuurlijk niet kan ingaan.

Banken zijn veel terughoudender geworden in het verschaffen van krediet aan KMO's en andere kapitaalverstrekkers richten zich niet tot kleine bedrijven. De kosten die ze hiervoor moeten maken zijn immers vaak groter dan bij grotere bedrijven, omdat bij KMO's de gegevens vaak niet zomaar voorhanden zijn. De LRM moet dan zelf de nodige gegevens bij elkaar zoeken.

2. De heer *Ludo Sannen* meent dat de LRM het niet langer kan verantwoorden over zoveel miljarden te beschikken. Ze worden goed beheerd en halen een goed financieel rendement, maar dit is niet voldoende. Het geld moet worden aangewend voor het wegwerken van objectieve verschillen die historisch gegroeid zijn. Bepaalde investeringen die elders in Vlaanderen evident waren, bleken in Limburg veel moeilijker te realiseren. In dit opzicht betekent het geld van de LRM geen extraatje voor Limburg, maar een logische correctie op onderinvesteringen uit het verleden. Als men de LRM-middelen hiervoor aanwendt, betekent dit ook een ontlasting van de Vlaamse begroting.

De LRM heeft heel wat knowhow over het verschaffen van risicokapitaal aan KMO's in Limburg. Waarom deze kennis niet verspreiden over heel Vlaanderen, via een participatiemaatschappij ?

De heer *Gilbert Van Baelen* vindt dit eerder een taak voor de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). De heer *Jos Stassen* merkt op dat de PMV over geen fonds beschikt dat zich bezighoudt met risicokapitaal. De heer *Jaak Floridor*, kabinetsmedewerker van minister Van Mechelen, voegt eraan toe dat tijdens de laatste begrotingsbesprekingen 500 miljoen frank werd gereserveerd uit de Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (FEERR) om een startersfonds te beginnen.

De heer Aerden antwoordt dat de LRM over de knowhow en financiële middelen beschikt om een startersfonds voor heel Vlaanderen op te starten, maar dat dit wordt belemmerd door decretale beperkingen. Het decreet op de LRM stelt immers dat de LRM meewerkt aan de reconversie van Limburg. Dit wordt in een beheersovereenkomst met de Vlaamse regering verder uitgewerkt.

De heer *Sannen* vraagt of de LRM activiteiten wenst te ontwikkelen in verband met mijngasontginning. De LRM is eigenaar van de mijntereinen en kan dus eventueel een concessie toestaan. De heer Aerden antwoordt dat die vraag af en toe gesteld wordt. Dergelijke projecten worden door de LRM als bedrijfsprojecten beschouwd, die op hun merites worden beoordeeld. Tot nu toe is nog een enkel ernstig businessplan voorgelegd aan de LRM, dat ook enig rendement voor de LRM inhoudt. Meestal gaat het om wetenschappelijke research- of proefprojecten.

3. De heer *Mathieu Boutsen* verwijst naar zijn vraag om uitleg over de omvang van de middelen van de LRM (einde 1999). De minister-president antwoordde toen : "De maatschappij beschikt nog over 12,5 miljard frank eigen vermogen dat kan worden ingezet volgens de nieuwe beheersovereenkomst. Ik heb gevraagd om spoedig een consensus over de bestedingen te zoeken. Dat kan volgens mij gebeuren in deze commissie op basis van voorstellen uit Limburg. De middelen moeten worden besteed aan een aantal projecten van algemeen belang." De heer Boutsen meent dat de tijd gekomen is om de verlanglijstjes boven te halen.

Hij start zijn betoog met een opsomming van de domeinen waarin de LRM volgens hem geen activiteiten (meer) mag ontplooiën. In de eerste plaats gaat het om de risicokapitaalmarkt.

De LRM moet geen bankier spelen. Het is niet opportuun dat de LRM een deel van zijn middelen ingezet voor risicokapitaal. Dit is gegroeid op vraag van de banken, vertrekkend uit de vaststelling dat heel wat bedrijven ondergekapitaliseerd zijn. Een ondergekapitaliseerd bedrijf is volgens de heer Boutsen geen gezond bedrijf. Als een bank wantrouwig is tegenover een bedrijf dat kredieten vraagt, dan heeft dit meestal zijn redenen. Een gezond bedrijf heeft voldoende toegang tot de risicokapitaalmarkt.

De heer Boutsen vindt het ook niet goed dat LRM-middelen worden geïnvesteerd in spoorweginfrastructuur of in het ontwikkelen van industrieterreinen. In andere provincies wordt dit met overheidsmiddelen gedaan, waarom dan niet in Limburg ?

Bij een aantal andere toepassingen maakt de heer Boutsen een aantal opmerkingen. Het medefinancieren van de samenwerking tussen de universiteiten van Diepenbeek en Maastricht is op zich een goede zaak, maar de gemaakte afspraken moeten dan wel gehonoreerd worden, meer bepaald wat de gelijke bijdrage van beide universiteiten betreft. LRM mag zijn middelen ook aanwenden voor het uitvoeren van studies, maar enkel indien dit tot gevolg heeft dat de realisaties op het terrein vlugger geschieden met overheidsgeld.

De LRM-middelen moeten vooral hiervoor worden aangewend :

- het wegwerken van de grote ongelijkheden tussen de ex-mijnwerkers van het oostelijk en westelijk bekken ;
- een fonds voor werknemers van Limburgse bedrijven die tot sluiten gedoemd zijn ;
- een natuurfonds voor de uitbouw van het Nationaal Park Hoge Kempen, waarbij een investering van 5 miljard frank zou instaan voor 250 arbeidsplaatsen voor laaggeschoolden ;
- de verwerving van gronden voor een senioren-dorp in Limburg. Het gevolg is dat er op de immobiliënmarkt huizen zouden vrijkomen die te groot zijn voor senioren, maar wel betaalbaar zijn voor jonge gezinnen. Dit komt tegemoet aan de schaarste aan bouwgronden ;
- mestverwerking.

De heer Aerden benadrukt dat de LRM geen bankier is, maar een risicokapitaalverschaffer. Er treden vaak conflicten op met banken, die een zo groot mogelijk inbreng willen van LRM-gelden, zodat hun eigen risico verkleint. Bedrijven worden streng geselecteerd op hun kwaliteit aan de hand van een businessplan en een doorlichting. Er komen veel aanvragen van ongezonde bedrijven, maar daarop wordt niet ingegaan. Slechts een op vijftien bedrijven overleeft deze selectie. Bovendien wordt vaak samengewerkt met privé-maatschappijen, die ook hun eisen stellen qua betrouwbaarheid.

Er is een grote nood aan risicokapitaal in Vlaanderen. Vlaanderen heeft niet de angelsaksische traditie van een beroep te doen op de kapitaalmarkt. Veel bedrijven hebben een familiale structuur en beschikken daardoor vaak niet over de nodige wegen naar de kapitaalmarkt. Soms gaat het om een management buy-out : een fundamenteel gezond bedrijf dat verkocht wordt door de aandeelhouder. Als men geen kopers vindt, verdwijnt het bedrijf. Op die manier werkt de LRM aan haar doelstelling, namelijk de economische reconversie van Limburg.

De LRM voert de cao's uit die in het verleden voor de mijnwerkers zijn afgesloten, niet meer en niet minder. De LRM is niet verantwoordelijk voor de inhoud van die akkoorden, die het resultaat zijn van syndicale onderhandelingen in het verleden.

Op de andere vragen en suggesties van de heer Boutsen kan de heer Aerden geen antwoorden geven. Het gaat om niet-rendementsgebonden activiteiten. Hoe men die middelen aanwendt, is een politieke beslissing.

Op de bijkomende vraag van de heer Boutsen naar de verhouding tussen het aantal Limburgers en niet-Limburgers in de raad van bestuur, antwoordt de heer Aerden dat in de raad van bestuur overwegend Limburgers zetelen. Voor hem maakt het overigens geen verschil uit welke regio de bestuursleden afkomstig zijn.

4. De heren *Stassen*, *Van Baelen* en *Sannen* tonen zich verwonderd over het pleidooi van de heer Boutsen. De heer *Van Baelen* vindt de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme niet het aangewezen gremium om de toekomstige middelen en taken voor de LRM vast te leggen, zoals de heer Boutsen doet. Hierover is in Limburg zelf al voldoende gediscussieerd en overleg gepleegd. Bovendien is de LRM een NV en beslist zij dus autonoom.

De heer *Sannen* merkt op dat zowel het VEV als Unizo recent gesteld hebben dat de Vlaamse regering meer risicokapitaal ter beschikking moet stellen van kleine bedrijven. Hij begrijpt dan ook niet waarom de heer Boutsen niet wenst dat de LRM risicokapitaal ter beschikking zou stellen.

5. De heer *Stassen* merkt op dat Limburg er in de jaren tachtig bijzonder slecht aan toe was. De provincie kon toen terecht genieten van een uitzonderingsmaatregel waardoor economische reconversie mogelijk werd. De economische situatie is er hierdoor gevoelig op verbeterd. Welke sociaal-economische redenen zijn er om nu nog voor Limburg een apart investeringsfonds in stand te houden? Limburg kon of kan ook een beroep doen op het Europees Sociaal Structuurfonds, de GIMV, Gimvindus, het decreet op het risicokapitaal, het regeerakkoord, de GOM, ... De heer *Stassen* pleit voor de verdeling van de LRM-middelen voor het einde van deze regeerperiode, waarbij men het geld bij voorkeur aan projecten zou besteden waarover ook buiten Limburg een consensus bestaat.

Hij vraagt of een studie naar objectieve verschillen die de nood aan eigen investeringsfonds verrechtvaardigen een opdracht is voor de LRM, dan wel of dit een puur politieke opdracht is. De heer Aerden antwoordt dat dit een niet-rendementsgebonden activiteit is, waarvoor

de Vlaamse regering opdracht kan geven aan de LRM. Er zijn ook nog andere instanties die dit kunnen doen: de GOM Limburg, de provincie etc.

6. De heer *Eddy Schuermans* meent dat er zeker nog objectieerbare verschillen zijn tussen Limburg en de rest van Vlaanderen die het behoud van een apart investeringsfonds voor Limburg verantwoorden. Men kan de LRM-middelen aanwenden om bepaalde handicaps van de provincie Limburg te corrigeren, bij voorkeur door ze aan te wenden voor investeringen die strikt genomen of op korte termijn niet rendabel zijn, maar dat op langere termijn wel zijn. Dit ontslaat de andere overheden niet van hun verplichtingen jegens Limburg.

De heer Schuermans haalt vervolgens een aantal voorbeelden aan:

- financiering van spoor- en wegeninfrastructuur: de verkeerswisselaar te Lummen bijvoorbeeld telt heel wat conflictpunten. Dit is een slechte zaak voor de verkeersveiligheid, maar ook voor de economische ontsluiting van de provincie. Een aanpassing dringt zich op, maar is in de planning van de administratie pas opgenomen na 2004. De LRM moet de kans krijgen om via pre- of cofinanciering hieraan te verhelpen;
- verschaffing van risicokapitaal;
- het afwerken van de noord-zuidverbinding;
- het optrekken van de participatiegraad van jonge Limburgers aan het voortgezet onderwijs en initiatieven om de leerachterstand die Limburgse leerlingen reeds in het secundair onderwijs oplopen te verhelpen;
- sociale huisvesting.

Op de bijkomende vraag van de heer *Schuermans* naar de bestaande van de LRM antwoordt de heer Aerden dat de LRM ongeveer twintig personeelsleden telt (met uitzondering van een tiental mensen die zich uitsluitend met de bemalingen en mijnschade bezighouden), waarvan 6 à 7 mensen voor de investeringscel werken als investment managers of analisten.

7. De heer *Jan Laurys* merkt op dat Limburg, wegens het bestaan van de LRM en ook wegens de erkenning als Europees ontwikkelingsgebied, zich in een sterke concurrentiepositie bevindt

ten overstaan van de aanpalende regio's zoals het Hageland. Een aantal bedrijven verhuisden reeds naar Limburg omwille van deze concurrentievoordelen. Houdt de LRM rekening met dit 'leegzuigeffect' ? Dit wekt enige afgunst en naijver en ondermijnt het draagvlak buiten Limburg voor het instandhouden van de LRM.

De heer Aerden erkent dit probleem. De LRM is verplicht om rekening te houden met de Limburglink. De LRM houdt zich uitsluitend bezig met bedrijven die in Limburg liggen of daar activiteiten ontplooiën, wat tot pijnlijke situaties kan leiden voor bedrijven die zich net over de grens met Limburg bevinden.

8. De heer *Van Baelen* meent dat de knelpunten en prioriteiten in Limburg bekend zijn. Het heeft geen zin hierover nogmaals een studie te laten uitvoeren. De politici moeten nu hun werk doen en beslissingen nemen.

Hij vraagt op welke wijze de waarde van de participaties en onroerende goederen van de LRM bepaald wordt. Gebeurt dit door de LRM zelf ? De heer Aerden antwoordt bevestigend. De investment managers van LRM bepalen zelf de waarde van deze participaties of onroerende goederen. De aankoopwaarde is gelijk aan de boekwaarde. De bedrijfsrevisor controleert of deze waarden juist ingeschat zijn. De meeste (grote) participaties gebeuren overigens in samenwerking met een privé-maatschappij, die ook haar eigen schatting maakt en dezelfde voorwaarden stelt.

De verslaggever,

Jos STASSEN

De voorzitter,

André-Emiel BOGAERT
